

ILMOITUS JÄTEVESILIETTEIDEN OMATOIMISESTA KÄSITTELYSTÄ**1. Tiedot kiinteistöstä, jolla lietettä muodostuu**

Kiinteistön omistajan/haltijan nimi	Kiinteistörekisteritunnus
Kiinteistön osoite, postinnumero ja -toimipaikka	Kiinteistön sijaintikunta
Puhelinnumero	Sähköpostiosoite
Rakennustyyppi	☐ vakituinen asunto ☐ vapaa-ajan asunto ☐ muu mikä: _____
Kiinteistön käyttö	☐ ympärivuotinen ☐ _____ vrk / vuosi Asukkaiden lukumäärä: _____

2. Yhteystiedot, johon viranomaisen vastaus lähetetään

Nimi, osoite, postinnumero ja -toimipaikka (täytä, jos eri kuin kiinteistön osoite)

3. Lietteenkäsittelijä ja hänen yhteystietonsa

Lietteen käsittelijän nimi
Lietteenkäsittelijän osoite, postinnumero ja -toimipaikka (täytä, jos käsittelijä ei ole kiinteistön omistaja)
Lietteenkäsittelijän puhelinnumero ja sähköpostiosoite (täytä, jos käsittelijä ei ole kiinteistön omistaja)

4. Tiedot kiinteistön käyttövedestä ja varustelusta

Kiinteistöllä on käytössä:	☐ vesikäymälä	☐ kuivakäymälä
Kiinteistön käyttövesi:	☐ paineellinen vesi	☐ kantovesi
Kiinteistön varusteluun kuuluu:	☐ suihku tai kylpyamme	☐ astianpesukone ☐ pyykinpesukone

5. Kiinteistön jätevesijärjestelmät

Kaikki jätevesi kannetaan ulos tai johdetaan imeytyskuoppaan tai -kaivoon --> **kiinteistöllä ei muodostu lietettä. Siirry allekirjoituskohtaan.**

Kiinteistöllä on muunlaisia jäteveden käsittelyjärjestelmä _____ kpl --> **Täytä jokaisesta järjestelmästä erikseen seuraavalla sivulla kysyttävät tiedot.** Tulosta tarvittaessa useampia järjestelmä sivuja. *Erillisiä järjestelmiä voi olla eri rakennuksille tai erilaisille vesille, esim. umpisäiliö käymälävesille ja saostussäiliö suihkuvesille.*

Lomakkeen palautusosoite:
ALUEELLINEN JÄTEHUOLTOLAUTAKUNTA
PL 487
33101 TAMPERE

tai sähköpostitse: jatehuoltolautakunta@tampere.fi

6. Järjestelmä

Tähän järjestelmään tulee

- vesikäymälävesiä
 harmaita vesiä, mistä _____
 muita jätevesiä (esim. maituhuoneen vesiä), mistä _____

Harmaa vesi on pesuvesistä koostuvaa jätevettä (peseytymisessä, siivoamisessa, pyykin- ja astianpesussa syntyvää jätevettä), joka ei sisällä käymäläjättevettä.

Järjestelmän tyyppi

- umpisäiliö, tilavuus _____ m³
 saostussäiliö, tilavuus _____ m³, jonka jälkeen maahanimeyttämö, maasuodattamo tai vesi johdetaan ojaan
 pienpuhdistamo, tilavuus _____ m³, jonka valmistaja ja malli on _____
 harmaavesisuodatin
 muu, millainen? _____

Lietteen määrä ja tyhjennyskerrat

Arvio syntyvän lietteen määrästä _____ m³/vuosi

Lietteen tyhjennyskerrat vuodessa _____ krt/vuosi

Lietteen käsittely

- kuljetetaan puhdistamolle
 levitetään peltoon --> **vastaa vain peltolevitys-kohtaan**
 kompostoidaan --> **vastaa vain kompostointi-kohtaan**
 muulla tavoin, miten? _____

7. Peltolevitys

- Onko käytössä imupainevaunu tai vastaava? kyllä ei
  - Sekoitetaanko lietteeseen sammutettua kalkkia? kyllä ei
  - Jätetäänkö kalkki vaikuttamaan vähintään 2 h? kyllä ei
  - Tarkistetaanko 2 h jälkeen pH-mittarilla tai -liuskoilla, että pH on vähintään 12? kyllä ei
  - Mille peltokiinteistöille käsitelty liete levitetään (kiinteistörekisteritunnus) _____
- pelto on levittäjän omistama pelto levittäjän hallinnassa oleva pelto

8. Kompostointi

Pienpuhdistamon käyttöohjeen mukainen lietteen kompostointi:

- Kompostorista ei pääse maaperään nesteitä, se on suljettu, hyvin ilmastoitu ja haittaeläimiltä suojattu kyllä ei
- jätettä kompostoidaan vähintään vuosi lisäämättä tuoretta jätettä sekaan kyllä ei

Vain harmaista vesistä syntyneen lietteen tai harmaavesisuodatinmateriaalin kompostointi:

Onko tyhjentämiseen käytössä uppopumppu? kyllä ei

Miten liete kompostoidaan?

- kompostoriastiassa
 kompostikehikossa
 aumassa

Huom! Harmaiden jätevesien saostussäiliöstä pitää tyhjentää sekä pinta- että pohjaliete, jotta järjestelmän puhdistusteho säilyy. Pohjaliete voidaan tyhjentää pumppaamalla vain liete kerros pohjalta tai suodattamalla koko säiliön sisältö. Säiliössä olevaa vettä ei tarvitse kompostoida, mutta liete ei saa päästä veden mukaan luontoon.

9. Ilmoituksen tekijän allekirjoitus

Vakuutan ilmoituksessa olevat tiedot oikeiksi. Sitoudun ilmoittamaan lietteen käsittelyssä tapahtuvista muutoksista tai sen lopettamisesta alueelliselle jätehuoltoviranomaiselle.

Paikka ja aika

Allekirjoitus ja nimenselvennys

Jätelain 41 §:n ja kunnallisten jätehuoltomääräysten 28 § mukaan jätevesilietteiden omatoiminen käsittely kiinteistöllä on sallittu tietyissä poikkeustapauksissa, mikäli liete käsitellään asianmukaisesti ja käsittelystä on tehty ilmoitus jätehuoltoviranomaiselle. Hyväksytyllä tavalla omatoimisesti käsiteltävää lietettä ei tarvitse luovuttaa alueella järjestettyyn kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen (Jätelaki 41 §).

Käymäläjätevesistä syntynyt liete on aina käsiteltävä kalkkistabiloimalla tai muulla Eviran ja ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymällä tavalla. Ohjeet kalkkistabilointiin löytyvät mm. alueellisen jätehuoltojaoston internetsivuilta (www.tampere.fi/jatehuoltojaosto > Asumisessa syntyvät lietteet).

Omalla kiinteistöllä syntyvän asumislietteen saa levittää käsiteltynä lannoitustarkoituksessa omalle pellolle tai omassa hallinnassa olevalle pellolle. Käsitellyn lietteen levityksestä ei saa aiheutua terveys-, ympäristö- eikä hajuhaittoja. Lietteen käsittelyssä ja peltokäytössä on noudatettava lannoitevalmistelakia (539/2006), nitraattiasetusta (1250/2014) ja maa- ja metsätalousministeriön asetusta lannoitevalmisteista (24/2011).

Joidenkin käymäläjätevesien käsittelyyn tarkoitettujen pienpuhdistamoiden liete tai osa lietteestä on laitevalmistajan laatimassa huolto-ohjeessa ohjeistettu kompostoitavaksi. Tällaisessa tapauksessa lietteen voi kompostoida jätehuoltomääräysten 9 §:n mukaisesti.

Harmaiden jätevesien puhdistamossa syntyvän lietteen sekä harmaiden jätevesien saostussäiliön lietteen voi tyhjentää omatoimisesti ja kompostoida kiinteistöllä 9 §:n mukaisesti, mikäli lietteen määrä on vähäinen.

Alueellisissa jätehuoltomääräyksissä määrätään saostussäiliöiden, pienpuhdistamoiden liettilöiden ja muiden vastaavien säiliöiden lietteiden tyhjennysvälistä. Saostussäiliöiden ja pienpuhdistamoiden lietteet on tyhjennettävä tarvittaessa, mutta kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Vaatimus koskee myös kesämökkejä. Kiinteistön haltijan on pidettävä kirjaa lietteen tyhjennyksistä. Vähimmäistyhjennysväli on noudatettava, vaikka liete käsitellään kiinteistöllä omatoimisesti.

Ilmoituksen täyttöohjeet

1. Tiedot kiinteistöstä, jolla lietettä muodostuu

Täytetään sen kiinteistön tiedot, jonka asumisessa syntyvien lietteiden omatoimista käsittelyä ilmoitus koskee. Merkitään, onko kyseessä vakituinen vai vapaa-ajan asunto, sekä kiinteistön käyttöaste ja käyttäjien määrä.

2. Yhteystiedot, johon viranomaisen vastaus lähetetään

Jos vastaus halutaan toiseen osoitteeseen kuin sille kiinteistölle, jolla liete syntyy (esim. kesämökin liete), täytetään osoitetiedot siihen osoitteeseen.

3. Lietteenkäsittelijä ja hänen yhteystietonsa

Täytetään käsittelijän nimi ja, mikäli joku muu kuin kiinteistön omistaja käsittelee lietteen, täytetään tähän hänen yhteystietonsa. Vastauskirje lähetetään silloin myös hänelle.

4. Tiedot kiinteistön käyttövedestä ja varustelusta

Täytetään lomakkeeseen tiedot kiinteistön käyttövedestä ja varustelusta. Kantovesi tarkoittaa sitä, että vesi kannetaan tai pumpataan sisään käsin.

5.-6. Kiinteistön jätevesijärjestelmät

Merkitään, miten asumisessa syntyvä jätevesi johdetaan kiinteistöltä eli esitetään kuvaus kiinteistön jätevesien käsittelyjärjestelmästä. Harmaita vesiä ja käymäläjätevesiä koskevat erilaiset vaatimukset.

Jos kiinteistöllä on käytössä vain kuivakäymälä ja harmaa jätevesi kannetaan ulos tai vähäinen määrä sitä johdetaan imeytyskaivoon tai -kuoppaan, ei kiinteistöllä muodostu lietettä eikä sitä siis tarvitse tyhjentää. Tällaisesta kiinteistöstä ilmoitettaessa ei tarvita osien 6-8 tietoja. Täytä vielä kohdan 9 allekirjoitus.

Jätevesien käsittelyjärjestelmällä tarkoitetaan jätevesien puhdistusta tai muuta käsittelyä varten tarvittavien laitteiden ja rakenteiden muodostamaa kokonaisuutta, joka voi koostua saostussäiliöstä, maahanimeyttämöstä, maasuodattamosta, umpisäiliöstä, pienpuhdistamosta tai muista laitteista taikka näiden laitteiden ja menetelmien yhdistelmästä.

Saostussäiliö on jäteveden esikäsittelyjärjestelmä, jolla erotellaan kelluvat ja laskeutuvat kiintoaineet. Saostussäiliö koostuu useammasta eri osastosta, säiliöstä tai kaivosta sekä T-haaroista. Vesi johdetaan saostussäiliön jälkeen maaperäkäsittelyyn, pienpuhdistamoon tai ojaan.

Pienpuhdistamo on tehdasrakenteinen tai paikallaan osista rakennettu jätevesien käsittelyjärjestelmä. Joidenkin puhdistamoiden osana on saostussäiliö. Suurimmassa osassa laitteista ylijäämälietettä tulee poistaa pienpuhdistamosta loka-autolla, mutta on olemassa myös malleja, joissa ylijäämäliete menee kompostoitavaan lietepussiin tai puhdistamossa käytetään erilaisia suodatinmateriaaleja jäteveden puhdistamiseen.

Umpisäiliö on tiivis säiliö, jota käytetään jäteveden tilapäiseen varastointiin. Umpisäiliössä ei ole purkupuutetta ympäristöön.

Täytetään arvio syntyvän lietteen määrästä sekä lietteen tyhjennyskertojen lukumäärä vuodessa.

Käymäläjätevesiä sisältävät lietteet voidaan kuljettaa puhdistamolle tai levittää peltoon. Harmaista jätevesistä syntyvä liete voidaan edellisten lisäksi käsitellä kompostoimalla. Jatka vastaamista vain käsittelyn mukaiseen kohtaan.

7. Peltolevitys

Käymäläjätevesilietteen peltolevityksestä selvitetään, miten liete on hygienisoitu ja mitä menetelmää käytetään hygienisoinnin onnistumisen varmistukseen. Mikäli liete hygienisoidaan kalkkistabiloimalla, tulee pH-liuskalla tai pH-mittarin avulla varmistaa pH:n kohoaminen lukemaan 12. Ilmoituksen tekijän tulee selvittää myös se, millaista kalustoa käytetään lietteen pumppaamiseen ja levitykseen. Ilmoitetaan niiden kiinteistöjen kiinteistörekisteritunnukset, minne asumislietettä aiotaan levittää. Omassa asumisessaan syntyvän lietteen saa levittää käsiteltynä lannoitustarkoituksessa omalle pellolle tai omassa hallinnassa olevalle pellolle.

8. Kompostointi

Ulosteperäisen jätteen kompostorista ei saa päästä ympäristöön vuotamaan nesteitä, koska niissä on ravinteita ja mahdollisesti taudinaiheuttajia. Ilmastoinnin avulla hajoaminen on tehokasta ja hajutonta. Vuoden hajotusaika tarvitaan mahdollisten taudinaiheuttajien tappamiseen.

Harmaiden vesien säiliön pinnalle kertyy rasvainen ja pohjalle muu kiinteä aines. Molempien tyhjentäminen on tärkeää, jotta järjestelmä puhdistaa jatkuvasti jätevettä eikä esim. suodatus tukkeudu. Pintaliete voidaan poistaa kuorimalla. Pohjalietteen voi poistaa pumppaamalla säiliön alaosaan tai, jos liete on kevyttä, pumppaamalla veden suodattimen läpi. Säiliössä olevaa vettä ei tarvitse kompostoida. Lietteen saa kompostoida kompostoriastiassa, kompostikehikossa tai aumassa.

9. Ilmoituksen tekijän allekirjoitus:

Ilmoitus tulee allekirjoittaa. Mikäli on kyse yhteisestä omatoimisesta lietteenkäsittelystä, on jokaisen kiinteistön osalta tehtävä oma ilmoitus.